

Σχετικά με την τροφική ενίσχυση των ελαφιών εντός της καμένη έκτασης:

Χρειάζεται πρόσθετη σίτιση;

Τα ελάφια αναζητούν την τροφή τους στις καλλιέργειες και στις θαμνώδεις και δασικές εκτάσεις. **Δεδομένης της μεγάλης έκτασης της πυρκαγιάς και της αποτέφρωσης μεγάλων εκτάσεων, υπάρχει σημαντική μείωση της διαθέσιμης τροφής.** Επομένως, **η πρόσθετη σίτιση θα στηρίξει και θα βοηθήσει τα ζώα να παραμείνουν στον τόπο τους, αν και καμένοι.** Τα ελάφια δύσκολα αλλάζουν τόπο, έλεγαν οι παλιοί. Και πράγματι: με βάση τις καταγραφές που έγιναν μετά την πυρκαγιά του 2008, τα ελάφια παρέμειναν στα καμένα.

Ποιες τροφές είναι κατάλληλες;

Κατά τη θερινή περίοδο, έχει βρεθεί ότι τα πλατόνια της Ρόδου τρέφονται με φύλλα και καρπούς ελιάς, αγρωστώδη, όπως είναι η άγρια βρώμη και το σιτάρι, καθώς επίσης και με θάμνους (φύλλα-βλαστούς-καρπούς). Πρόκειται για τροφές που είναι διαθέσιμες εκείνη την περίοδο.

Δεδομένου ότι κάποιες τροφές, και ιδιαίτερα τροφές που δεν έχουν συνηθίσει να τρώνε, μπορεί να προκαλέσουν πεπτικές διαταραχές στα ζώα, ακόμα και τον θάνατο, προτείνονται ως **τροφές ενίσχυσης οι μπάλες σανού μηδικής-τριφυλλιού και βρώμης (άιλαμου).** Πρόκειται για φυτά που τα ζώα βρίσκουν στο περιβάλλον τους (βέβαια στην άγρια μορφή τους), κι έχουν χρησιμοποιηθεί για τη σίτιση των ελαφιών του ελαφοκομείου του Δήμου, καθώς επίσης και από τη Δασική Υπηρεσία σε παλαιότερους τροφικούς εμπλουτισμούς μετά από πυρκαγιά. Επίσης, κατάλληλες τροφές είναι **ο σανός βόκου** (έχει χρησιμοποιηθεί από τη Δασική Υπηρεσία) και **ο σανός σιταριού**, φυτά με τα οποία επίσης τρέφονται τα ελάφια, αν υπάρχουν αυτές οι καλλιέργειες στην περιοχή τους. Είναι καλό να αποφευχθεί σκέτος καρπός, αλλά να δοθούν τα φυτά αυτά ως σανός (δηλαδή μπάλες χόρτου).

Ακόμα, εφόσον είναι δυνατόν, είναι προτιμότερο οι **μπάλες χόρτου να μην είναι συμπιεσμένες, αλλά να έχουν τον φυσικό τους όγκο**, γιατί, σύμφωνα με τον κ. Καζώνη (ζωοτέχνη και συνεργάτη του Δήμου Ρόδου), θρυμματίζεται το φύλλωμά τους και χάνουν έτσι μέρος της θρεπτικής τους αξίας.

Μέχρι πότε χρειάζεται η πρόσθετη σίτιση;

Με βάση την εμπειρία της πυρκαγιάς του 2008, **κάποιοι θάμνοι, όπως είναι η κουμαριά, μέσα σε 2-3 εβδομάδες αναπτύσσουν νέους τρυφερούς βλαστούς και φύλλωμα, με το οποίο μπορούν να τραφούν τα ελάφια.** Οπότε, σταδιακά είναι ξανά διαθέσιμο ένα μέρος της τροφής που καταναλώνουν στο περιβάλλον τους. Ωστόσο, **η πλήρης διακοπή της σίτισης, και ειδικά σε περιοχές, όπου έχουν καταστραφεί καλλιέργειες, θα πρέπει να γίνει, μετά τις πρώτες βροχές και αφού το χλωρό χόρτο υπερβεί τα 10 cm.**

Σε ποια σημεία τοποθετούνται οι πρόσθετες τροφές;

Οι τροφές θα ήταν καλό να τοποθετηθούν σε όλο το εύρος της καμένης έκτασης, με έμφαση σε περιοχές όπου έχει καεί ολοσχερώς η θαμνώδης βλάστηση και έχουν υποστεί μεγάλες ζημιές οι καλλιέργειες, καθώς επίσης και σε περιοχές που διατηρούν παραδοσιακά μεγάλους πληθυσμούς πλατωνιών και βρίσκονται πλησίον σε σημεία που “κρατάνε” νερό το καλοκαίρι. Θα ήταν επίσης

καλό η τροφή να τοποθετείται **μακριά από τον δρόμο**, ώστε να μειώνεται η όχληση.

Οι θέσεις αυτές θα μπορούσαν να υποδειχθούν από τη Δασοφυλακή, η οποία έχει πολύχρονη εμπειρία σε σχέση με τα ελάφια και την τελική ευθύνη για τέτοιες δράσεις. Δεδομένου ότι υπάρχει τόσο συγκινητικά μεγάλο ενδιαφέρον από τους ανθρώπους του νησιού να βοηθήσουν (όπως άλλωστε το έχουν ήδη πράξει!), ας αξιοποιηθεί αυτή η ευκαιρία! Υπάρχουν **πολλές οργανώσεις στα μέσα δικτύωσης που απευθύνουν κάλεσμα για συγκέντρωση τροφής. Με σκοπό τον καλύτερο συντονισμό, θα μπορούσαν οι πολίτες να βοηθήσουν τις οργανώσεις αυτές στη συγκέντρωση τροφής και με τη σειρά τους, οι οργανώσεις να δράσουν υπό την καθοδήγηση της Δασικής Υπηρεσίας.**

Τι γίνεται με το νερό;

Κατά τη θερινή περίοδο, το νερό είναι καθοριστικό για την άγρια ζωή. Και είναι αλήθεια ότι οι πηγές της Ρόδου έχουν μειωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και θα ήταν καλό να υπάρξει μέριμνα για αύξηση των διαθέσιμων πόρων νερού κατά τη θερινή περίοδο. Από την άλλη βέβαια, **τα ελάφια είναι άγρια ζώα** κι εντός της περιοχής που ζουν **έχουν εντοπίσει θέσεις που μπορούν να προσλαμβάνουν νερό καθόλη τη διάρκεια του έτους.** Τα διαθέσιμα αυτά νερά μπορεί εμείς να μην τα γνωρίζουμε, αλλά τα γνωρίζουν τα ελάφια! Δεν αποκλείεται όμως σε κάποιες περιπτώσεις οι κουβάδες με νερό να βοηθούν τα ζώα που δυσκολεύονται να μετακινηθούν λόγω της πυρκαγιάς, αλλά και λόγω της έντονης όχλησης από τον κόσμο και τα οχήματα. Και τέλος πάντων, αν έχεις το νερό διαθέσιμο και δίπλα σου, μάλλον θα το τιμήσεις! Σε κάθε περίπτωση πάντως, **όταν το κακό θα έχει τελειώσει**, οι άνθρωποι αποχωρήσουν και η ησυχία αποκατασταθεί στην περιοχή, **οι κουβάδες θα πρέπει να απομακρυνθούν για να μην αποτελούν εστίες ρύπανσης.**

Υπάρχει ελπίδα;

Παρά το τόσο ζοφερό τοπίο, **ναι, υπάρχει ελπίδα! Η ομοθυμία, το θάρρος και η θέληση που έχουν επιδειξεί μέχρι τώρα οι άνθρωποι του νησιού μόνο το καλύτερο προμηνύουν!**

Δέσποινα Μερτζανίδου,

Δρ. Βιολόγος με ειδίκευση στην οικολογία και τη γενετική ποικιλία του πλατωνιού της Ρόδου